

LEKCE 61: PROROK ELÍŠA 1

Biblický text k lekci: 2. Královská 1 - 4

Cíle lekce:

- Dítě řekne, za jakých okolností se stal Elíša nástupcem Elíši
- Dítě vyjmenuje alespoň tři zázraky, které udělal Bůh skrze Elíšu
- Dítě si uvědomuje, že v první řadě by mělo své problémy řešit s Bohem
- Dítě si připomene, že je špatné se posmívat druhým a nadávat jim
- Dítě ví, že Bůh může zasáhnout do našeho života, i když už sami nevidíme východisko
- Dítě si uvědomuje, že Bohu jde o všechny lidi (chce se dát poznat všem) a využije k tomu třeba i zázraků

Klíčové verše:

2. Královská 1,16: „Toto praví Hospodin: Že jsi poslal posly s dotazem k Baal-zebúbovi, bohu Ekrónu, jako by nebyl Bůh v Izraeli, aby ses dotázal na jeho slovo, proto z lože, na něž jsi ulehl, nepovstaneš, ale zcela jistě zemřeš.“

2. Královská 2,9: A stalo se, jak přešli, že Elijáš řekl Elíšovi: „Požádej, co mám pro tebe udělat, dříve než budu od tebe vzat.“ Elíša řekl: „Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha!“

2. Královská 4,43: „Ten, který mu přisluhoval, namítl: „Cožpak to mohu předložit stu mužů?“ Ale on odpověděl: „Dej to lidu, ať jedí, neboť toto praví Hospodin: „Budou jíst a ještě zůstane.““

Jan 6,39: „a jeho vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den.“

Biblická fakta:

Král Achazjáš propadl mříží své terasy a zranil se, na své uzdravení se nedotazuje Hospodina, ale Baal-Zebuba. Na cestě k Baal-Zebubovi se poslové setkají s prorokem Elijášem, ten králi vyřídí, že se neuzdraví, ale zemře. Král Achazjáš nechá pro Elijáše vyslat 3x50 vojáků, dvě skupiny sežehne oheň z nebe, protože neprojevili žádnou úctu Hospodinu. Třetí velitel padá před Elijášem na kolena a prosí ho o smilování. Až s ním pak Elijáš sestupuje ke králi a potvrzuje, že se neuzdraví a zemře.

Bůh chce vzít Eliáše ve vichru do nebe. Bůh jej posílá nejprve do Bét-elu, pak do Jericha a pak k Jordánu. Eliáš říká svému žákovi Elíšovi, ať s ním nechodí, ale Elíša ho nechce opustit a všude s ním jde. Eliáš udeřením pláště rozdělí Jordán, takže mohou přejít po suchu. Elíša se tak stal Hospodinovým prorokem místo Eliáše.

Elíša žádá před Elijášovým nanebevzetím dvojnásobného ducha Božího, než měl Elijáš. Když šli kolem Jordánu, náhle je rozdělil ohnivý vůz s ohnivými koňmi a Eliáše Bůh vzal do nebe. Elíša to viděl, což bylo důkazem, že na něj sestoupil Duch Boží. Vzal Eliášův plášť a udeřením do vod Jordánu také rozděljuje řeku a přechází po suchu.

Proroctví učedníci z Jericha vyšlou 50 schopným mužů, aby hledali Eliáše, jestli ho Boží duch někde "neupustil", i když jim Elíša říkal, že to je zbytečné. Hledali Eliáše 3 dny, ale samozřejmě Eliáše nenašli.

Elíša pomocí soli z nové mísy, čistí (uzdravuje) vody Jericha tak, že sůl hodí k vodnímu prameni. Pak odchází do Bét-elu, když se mu cestou posmívali výrostci, že je holohlavý (řvali: Táhni, plešoune). Elíša jim zlořečil a z křoví vyběhly dvě medvědice a roztrhaly 42 z těch dětí.

Elíša zázračně pomáhá vdově po jednom z prorockých učedníků, která má nyní dluhy a věřitel chce nyní odvést její dva chlapce. Už nemá, čím by dluhy splatila, pouze lahvičku oleje. Elíša jí řekne, ať si u sousedů půjčí hodně prázdných džbánů. Pak se má vrátit, zavřít se se syny doma a z lahvičky oleje lít do džbánů. Olej zázračně tekla, dokud nebyly všechny džbány plné. Pak přestal olej téci. Žena olej prodala, mohla tak vyrovnat své dluhy, nepřišla o syny a z toho, co jí zbylo, mohla dále žít.

O Elíšu se nezištně stará jedna žena ze Šúnemu, často se u ní Elíša stavuje na jídlo, dokonce mu

vyhradí i pokojík na střeše. Za veškerou péči se jí Eliáš zeptá, co by pro ni mohl udělat. Žena je spokojená s tím, co má. Mládenec Eliáš, Gechází nakonec řekne, že žena nemá syna a její muž je starý. Eliáš pak ženě sdělí, že do roka bude mít syna. Když chlapec vyrostl, byl jednou na poli se svým otcem, když jej rozbolela hlava a kolem poledne zemřel matce v náručí. Žena jde za Eliášem a nepustí ho, dokud se nevrátí k ní domů. Eliáš s ní jde domů a modlí se za vzkříšení syna, zároveň se na chlapce položí a zahřívá ho. Chlapec ožije.

Eliáš udělá ještě dva zázraky. Nejprve zruší jedovaté účinky polévky pro prorocké žáky, do které jeden nevědomky místo zeleniny nakrájel jedovaté tykve tím, že nasype do polévky mouku. Pak zázračně rozmnoží 20 ječných chlebů a snopek obilí, které přinesl jeden muž jako oběť prvotin své úrody. Nají se z toho 100 mužů a ještě zbude.

Pro zvědavé:

- Eliáš nosil plášť z kožešiny
- král Achazjáš neměl syna, místo něho začal panovat Joram (kraloval v Samaří 12 let)
- před Eliášovým nanebevzetím jej kromě Eliáše šlo část cesty doprovodit také 50 prorockých žáků
- král Joram táhne do války spolu s judským a edómským králem proti králi moábskému; kvůli judskému králi Jošafatovi se Eliáš doptává Hospodina, který dává vítězství nad Moábcí

Myšlenky k 61. lekci (aplikace):

- Achazjáš se neobracel se svými problémy k Bohu, ale spoléhal na mrtvé modly - na koho spoléháš ty? Když máš problém, utíkáš se k Hospodinu, nebo se ho snažíš vyřešit sám? Pán Bůh je mocný a čeká na nás, až k němu přijdeme.
- Achazjáš pohrdl Bohem a s Eliášem jednal nedůstojně (prorok byl zástupcem Boha na zemi). Každý věřící je pod ochranou Boží a Bůh si chrání ty, kdo jsou jeho. Bůh je velký a mocný a je potřeba k němu přistupovat s úctou.
- Eliáš byl jedním ze dvou mužů, kteří dle Bible nikdy nezemřeli, ale šli rovnou do nenbe (ještě Enoch), zajímavá je ještě smrt Mojžíše (jeho hrob neexistuje). Eliáš a Mojžíš se pak v NZ ukázali s Ježíšem na hoře proměnění. Eliáš představoval zástupce proroků.
- Eliášovy zázraky jsou možné jenom proto, že v něm spočívá Duch Boží. Příběhy nám ukazují, jak mocné je Boží jednání skrze člověka, který je naplněn Božím duchem. Pokud se naplňujeme Duchem Božím, což znamená, že s Bohem mluvíme, čteme Bibli, skrze kterou Boha poznáváme, pak získáváme "Boží myšlení". Čím srdce (mysl) přetéká, to ústa mluví.
- Pozor na zlořečení (nadávání) druhým, zvláště Božím dětem. Bůh je na to citlivý a může krutě trestat. Děti se posmívaly a stihl je krutý trest.
- Eliáš je prorokem, který zjevuje Boha skrze skutky - jak králům, tak prorockým žákům (věřícím), tak obyčejným lidem (vdově). Příběh vdovy ukazuje na to, že Bůh dává, ale také může vzít. Není ale v Božím charakteru, že by nás chtěl trápit.
- Bůh je Bohem zázraků, ale ty se nedějí jen tak "na potkání", musíme být naplněni Bohem samotným, jeho duchem.
- kontrast mezi Bohem Eliášem, Hospodinem, který zachraňuje (Eliáš = Hospodin, který zachraňuje) a moábským pohanským králem, který kvůli prohrané válce nechal obětovat bohům svého syna.
- Bůh zachraňuje od sucha (proměnění vody), od smrti (jed v polévce), od nepřátel, z beznadějných situací (žena, co dlužila věřitelům), od hladu (rozmnožení chlebů) a dokonce jeho moc sahá až za hranice smrti (vzkříšení syna).

Souvislost s Novým zákonem: JEŽÍŠ VZKŘÍSÍ TY, KDO VĚŘÍ (Jan 6,33-40)

Jan 6,33-40: „Neboť Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu. Řekli mu: „Pane, dávej nám ten chléb stále! Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. Ale řekl jsem vám: Viděli jste mě, a přece nevěříte. Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven, neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal; a jeho vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“

Příběhy Eliši jsou protkány zázraky, skrze které byla vidět Boží moc. Jedním ze zázraků bylo, když Bůh skrze Elišu rozmnožil chleby, které donesl pohan, dříve uctívač cizího božstva. Asi viděl, jaký je Bůh Elišův. Jeho dar si Bůh použil, aby nasýtil další. Podobně Ježíš v NZ použil dar chlapce, aby z mála udělal mnoho. Potom ale poukazuje na to, co je ještě důležitější, než se najíst. Jde o poznání Ježíše a jeho zachraňující moci. Ježíš se přirovnává ke chlebu, po kterém nebude hlad – ten duchovní. Kristus řeší niternou touhu člověka po smyslu života a po jeho naplnění. Tak jako Bůh skrze Elišu vzkřísil syna ženy, tak jednou vzkřísí skrze Ježíše ty, kteří nepohrdli Božím poselstvím, ale uvěřili Božímu synu.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Foukání do balónku** – motiv vichru, ve kterém vzal Bůh Eliáše do nebe. Úkolem dítěte je foukat do nafukovacího balónku, aby jej co nejdéle udrželo nad zemí bez dotyků těla. Variantou je foukat do balónku a takto projít vymezenou trasu.
- 2. Hledání „ničeho“** – motiv hledání Eliši prorockými žáky. Úkolem dítěte je hledat v místnosti uschovanou kartičku s nápisem „Eliáš tu není“. Kdo ji najde dříve, má bod. Hrajeme několik kol.
- 3. Plná nádoba** – motiv ženy, která nalévala olej do nádobek. Úkolem dítěte je co nejpřesněji odhadnout objem nádoby, kterou uvidí a pomocí další nádoby do ní nalít vodu (musí nalít všechnu, co přinesou najednou). Vyhrává ten, kdo bude mít bližší tip.
- 4. Moučné slovo** – motiv mouky, která uzdravila otrávenou polévku. Úkolem dítěte je co nejrychleji, ale čitelně vytvořit nápis „JEDOVATÁ POLÉVKA“ sypáním mouky.
- 5. Chleba pro 100** – motiv nasycení 100 prorockých žáků. Úkolem dítěte je co nejrychleji natrhat chleba na 100 kousků a ty pak sníst. Vítězí ten, kdo sní vše nejrychleji.